
Rozhovor s PhDr. Karolínou Burešovou

Ph.D. – hlavní řešitelkou projektu digiPREV

1. Můžete na úvod projekt digiPREV stručně představit? Jaké je

jeho téma a co je jeho cílem?

DigiPREV je vlastně zkrácená verze názvu Digitální tržiště v prevenci. Tématem tohoto projektu je oblast prevence rizikového chování u dětí a mladistvých. Jeho cílem je zvýšit kvalitu preventivních aktivit a programů, posílit kapacitu pro jejich evaluaci a výzkum v prevenci.

2. Proč je podle Vás důležité se právě teď věnovat prevenci?

To je poměrně klíčová otázka a není snadné na ni stručně odpovědět. Poslední dekáda je plná poměrně zásadních společenských událostí, které se přímo i nepřímo odrážejí na chování i psychickém stavu současné dětské populace. Čísla bohužel hovoří jasně – současní žáci i studenti trpí stále častěji specifickými poruchami učení, chování, neurovývojovými onemocněními, ale bohužel u nich také dochází k rapidnímu nárůstu obtíží v oblasti duševního zdraví. Situaci komplikují nedostatečné kapacity odborníků, kteří by zde mohli zásadně pomoci – tedy psychologové, psychiatři, terapeuti, adiktologové a další příbuzné profese věnující se dětem. Ideální není ani kapacita poraden v regionech, dostupnost stacionárních, ambulantních i pobytových služeb. V této situaci se domnívám, že je více než kdy jindy potřeba rizikové chování, ale i rozvoj duševních onemocnění, podchytit nejpozději v jeho počátku. Věnovat prostor prevenci a včasnému odchyту obtíží je podle mého názoru to nejlepší, co můžeme pro současné i budoucí generace udělat. Mimo jiné je třeba více obracet naši pozornost směrem k prevenci i z finančních důvodů. Péče o dítě v preventivní rovině je několikrát levnější než léčba, kterou následně hradí stát v rámci pobytu dítěte v nejrůznějších zařízeních.

3. Jak projekt vznikl a kdo byl jeho iniciátorem?

Zahájení projektu se neudálo rozhodně ze dne na den. Jeho spuštění předcházely téměř rok příprav a schůzí našeho týmu z HTF UK s kolegy z 1. LF z Adiktologické kliniky – konkrétně s týmem prof. Miovského. Na začátku byla chuť spolupracovat, pracovat interdisciplinárně a propojit svět teorie a praxe. Výchozí myšlenkou projektu je využití obrovského potenciálu našich studentů. Věříme, že kvalifikační práce nepatří do „virtuálního šuplíku“ a můžeme je smysluplně využít tak, aby jejich výstupy měly přímý společenský dopad.

4. Kdo je do projektu zapojen?

Projektový tým je, jak jsem již naznačila, složen z kolegů z HTF UK a z 1. LF UK. Cílovou skupinou projektu jsou studenti, akademičtí pracovníci a organizace působící v preventivní praxi. Konkrétně se může jednat nejen o školy, ale i poradny, centra, volnočasové, adiktologické a nejrůznější neziskové a další instituce realizující preventivní aktivity a programy.

5. Jakým způsobem se mohou lidé, kteří mají o projekt zájem, do jeho aktivit zapojit?

Na začátku listopadu tohoto roku byla spuštěna online platforma digiprev.cz. Její spuštění bylo jedním z hlavních cílů pilotní fáze projektu, která probíhá od tohoto léta do konce roku 2025. Studenti, kteří by rádi psali svojí kvalifikační práci pod hlavičkou projektu digiPREV, se mohou zaregistrovat do platformy a vyhledávat si zde konkrétní poptávky na výzkumné projekty od organizací. Na poptávky ale studenti nemusí jen čekat – oni sami mohou na platformě prezentovat své nabídky výzkumných projektů, které realizují v rámci své bakalářky, diplomky či disertačky. Současně je pro nás zásadní, aby se do platformy registrovaly i organizace, které reálně potřebují řešit problémy v jejich preventivní praxi, ale chybí jim časové, finanční či personální zdroje. DigiPREV je tu pro organizace k dispozici jako řešení zdarma za relativně krátkou dobu. Pomyslnou triádu doplňují samozřejmě akademičtí pracovníci. Bez nich by se psaní kvalifikačních prací na vysokých školách neobešlo. V našem projektu počítáme s tím, že kvalifikační práce budou vznikat stejným způsobem jako obvykle, tedy pod supervizí svého vedoucího práce z řad akademických pracovníků.

6. Budete v rámci projektu pořádat workshopy, přednášky nebo jiné formy setkávání?

Určitě ano. Workshopy a webináře jsou důležitou součástí digiPREV. Náš projekt je poměrně specifický, a proto se snažíme v současném období věnovat velkou pozornost jeho srozumitelnému prezentování a propagaci. I do budoucna plánujeme workshopy a webináře pro studenty, akademické pracovníky a odborníky z praxe. Navíc přicházíme s možností přihlásit se do akaPREV.

7. Co je to akaPREV?

AkaPREV je nově vznikající síť, která bude k dispozici odborníkům z praxe i akademickým pracovníkům, věnujícím se oblasti prevence a adiktologii. Věříme, že společně vytvoříme přátelský prostor pro diskusi, setkávání a sdílení dobré praxe. Prevence je téma, kterému se v jisté rovině věnují v podstatě všechny humanitní obory, ale také nelékařské zdravotnické obory. Jak se říká „není teorie bez dobré praxe a naopak“. Vytvoření příležitosti pro dialog těchto světů považujeme za zásadní pro budoucí vývoj v preventivní praxi, ale také pro podporu mladých vědců, posílení prestiže humanitních oborů a v neposlední řadě pro ovlivnění strategií a politik v této oblasti.

8. Jaké výsledky nebo konkrétní výstupy od projektu očekáváte?

Mimo vývoj a spuštění platformy se jedná například o vytvoření metodiky Jak používat digitální tržiště v prevenci?, o Strategii udržitelnosti projektu, ale také o workshopy, propagaci projektu, vytvoření log apod. Propagaci věnujeme poměrně velký prostor – ke spolupráci postupně oslovujeme školy, různé organizace, poradny v krajích, ale také akademické pracoviště napříč celou republikou. Projekt začínáme propagovat také na sociálních sítích a byl prezentován mimo jiné i na konferenci PPRCH. V projektovém týmu pracujeme vždy paralelně na několika výstupech – je to intenzivní, ale velmi zajímavá práce.

9. Jak byste si přála, aby projekt do budoucna ovlivnil praxi nebo veřejnou debatu v oblasti prevence?

Já bych si moc přála, aby náš projekt poukázal především na to, že je možné spolupracovat napříč obory, organizacemi a regiony. Kvalita a efektivita prevence (konkrétních aktivit a programů) je stěžejní pro bezpečnost a zdravý vývoj dětí a mládeže. Poptávka po prevenci je vysoká a vzhledem k současné společenské situaci se dá očekávat, že bude nadále stoupat. Máme před sebou mnohé výzvy, ale nejsme na to sami. Jsme napojeni na jednotlivé komponenty platformy IPREV (Interaktivní platforma podpory duševního zdraví a prevence rizikového chování), která náš projekt zastřešuje. Pokud se nám povede projekt rozjet naplno, máme hodně nápadů, jakým tématům se dále věnovat a jak konkrétně podporovat výzkum v prevenci, výzkumné kompetence studentů, mezinárodní spolupráci apod.

10. Čím je podle Vás projekt digiPREV specifický nebo dokonce odlišný od podobných projektů vznikajících na akademické půdě?

Projekt digiPREV je velmi specifický už jen svojí „komplexností“. Cílí na studenty, akademickou sféru i na organizace v terénu. Propojujeme teorii a praxi a současně působíme interdisciplinárně. Naším velkým cílem je podporovat mladé vědce, ale také vytvořit strategii, jak vyřešit nedostatek finančních prostředků potřebných pro zajištění kvality preventivních aktivit. Zapojení každého studenta, akademika i organizace je pro nás velmi cenné. Bez zapojení těchto cílových skupin by projekt fungovat nemohl – mluvíme tu doslova o týmové práci. Těch cílů je tedy více a objektivně nejsou malé.

11. Kdy a kde se mohou zájemci dozvědět o projektu více nebo sledovat jeho vývoj?

Nejjednodušší je sledovat sociální síť digiPREV, webové stránky digiprev.cz nebo webové stránky HTF UK. Zájemci o zapojení do projektu nás mohou kontaktovat na emailu: digiprev@htf.cuni.cz

12. Je něco, co byste chtěla na závěr vzkázat studentům a dalším zájemcům o projekt?

Vše podstatné asi již bylo řečeno, ale chtěla bych vzkázat studentům, akademickým pracovníkům, ale i zástupcům organizací, aby se nebáli do digiPREV zapojit. Doufáme, že náš projekt je cestou, jak měnit věci k lepšímu. Jsme vám k dispozici, jsme otevření diskusí a rádi se s vámi propojíme.

Děkuji Vám za rozhovor!
Marek Vinklát